

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznika. // Inerati do 80 petiti vrti o Din 2, do 100 vrti o Din 2,50, do 100 do 300 vrti o Din 3. Večji inserati petiti vrti o Din 4. Popust po dogovoru, inserati davek posebej. // "Slovenski Narod" velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.- // Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafličeva ulica št. 3
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Pedrušnice: MARIBOR, Grapov trg št. 7 // NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 // CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocanova ul. 2, telefon št. 190 // JESENICE, Ob kolodvoru 101 // SLOVENI GRADEC, Slomikov trg 5 // Polnina hranilnica v Ljubljani št. 10.35L

Snoči je govoril kancelar Hitler

Atentat ob priliki Hitlerjevega obiska v Monakovem

Po govoru ob svečanosti starih narodnosocialističnih borcev je nad dvorano eksplodiral peklenjski stroj — Eksplozija, ki se je zgodila, ko so udeleženci svečanosti zapuščali dvorano, je zahtevala 6 mrtvih in okoli 60 ranjenih — Kancelar Hitler se je tik pred atentatom odpeljal v Berlin

London, 9. nov. s. V Berlinu je izdala nemška vlada davi v zgodnjih urah uradno poročilo, da je nastala sinoči v Bürgerbräuaalu v Monakovem kmalu po odhodu kancelarja Hitlerja ek plozija peklenjskega stroja, pri kateri je bilo ubitih 6 starih Hitlerjevih soborcev, 60 pa ranjenih. Med ubitimi ni noben prominenten član stranke.

Kancelar Hitler je zapustil dvorano nekoliko prej kakor je bilo prvotno v programu, ker se je zaradi nujnih državnih poslov moral takoj odpeljati v Berlin.

Nadaljnja poročila pravijo, da je prišlo do eksplozije neposredno potem, ko je kancelar Hitler stopil v posebni vlak, s katerim se je odpeljal v Berlin. Mislilo, da je eksplozija povzročil peklenjski stroj, ki je bil postavljen v neposredni bližini dvorane, v kateri je bilo zborovanje. Stroj je eksplodiral ravno v trenutku, ko so zborovalci zapuščali dvorano. Občinstva se je polastila v prvem trenutku panika. Telefonske in telefonske zveze med Monakovom in Berlinom so bile takoj po eksploziji prekinjene.

Nemška vlada je razpisala nagrado pol milijona mark za onega, ki izsledil krivice eksplozije. Vlada je tudi objavila, da je eksplozija delo inozemskih agentov.

London, 9. nov. s. Bomba je eksplodirala direktno v prostoru nad dvorano. Zaradi tega se je strop zrušil na zborovalce prav v trenutku, ko so zapuščali dvorano.

Curih, 9. nov. i. Po sem dospelih vesteh in tudi po poročilih iz Amsterdamu je med žrtvami bombnega atentata tudi Hitlerjev namestnik Rudolf Hess. Vest uradno še ni potrjena.

Berlinske obtožbe

Berlin, 9. nov. i. Vsi nemški jutranjiki ostro obsojajo poskušani atentat na kancelarja Hitlerja in poudarjajo, da gre za delo plačanih inozemskih agentov.

Berlinski »Lokalanzeiger« pa celo dolži angleški Intelligence Service, da ima svoje prste vmes. Tajna angleška služba je hotela na zločinski način odstraniti Hitlerja. List pravi, da se Nemci klanjajo spominom nesrečnih žrtev, ki so padle kot žrtev zločinske roke, vendar naj se nasprotniki Nemčije zavedajo, da se bo nemški narod še bolj fanatično strnil okrog svojega vodje in da bo temeljito obračunal s sovražniki Nemčije.

V ostalem vsi listi podčrtavajo, da je samo Previdnost rešila Hitlerju življenje. Na proslavi bi sicer moral po prvotnem programu govoriti namestnik vodje rajha Rudolf Hess, a v zadnjem hipu je prisel sam kancelar Hitler, ki si je utrgal nekaj ur. da jih lahko preživi med svojimi nekdanjimi soborci. Slučaj in Previdnost sta hotela, da je Hitler popreje, kakor je mislil, zapustil dvorano in tako mu je Previdnost spet rešila življenje.

Berlin, 9. nov. i. Ves nemški tisk danes obirno razpravlja o atentatu v Monakovem in soglasno ugotavlja, da gre nedvomno za delo inozemskih plačancev. Namiguje se, da je v prvi vrsti v ozadiju angleška tajna služba. Toda račun se jim ni posrečil. Pa četudi bi postal Hitler žrtev zločinske roke, naj si angleški močotzi zapomnijo, da je danes ves nemški narod tako strujen, kakor še nikoli.

»Völkischer Beobachter« objavlja pod naslovom »Adolf Hitler je Nemčija — Nemčija je Adolf Hitler« obirno poročilo o snočnjem Hitlerjevem govoru in o ogabnem atentatu, ki je razburil vse nemško prebivalstvo, a hkratu povzročil tudi zadoščenje, da zločinski napad ni uspel. Kakor so večerj padle žrtve v borbi za veliko narodnosocialistično idejo, za svobodo Nemčije in za svojozelo velikega vodjo Hitlerja, tako so pa tudi še v naprej milijoni in milijoni pripravljeni položiti svoje življenje na oltar domovine in za svojega vodjo Adolfa Hitlerja.

Pariško mnenje

Pariz, 9. nov. i. Današnji francoski listi so objavili uradno poročilo DNB o atentatu v Monakovem in navajajo, da je eksplozija zahtevala 6 človeških žrtev 56 oseb je bilo pa ranjenih. Glede na komentarje nemškega tiska, da je to delo plačanih inozemskih agentov in da ima svoje prste vmes angleška tajna služba, ugotavljajo

Iz Hitlerjevega govora

MONAKOVO, 9. nov. i. Včeraj je bil v tako zvanem Bürgerbräuaalu v Monakovem sestanek Hitlerjevih soborcev v proslavo spomina obilnice monakovskega puča. Na zborovanju, ki se ga je udeležilo poleg »stare garde«, tudi več tisoč so-mišljenikov narodnosocialistične stranke, je govoril kancelar Adolf Hitler, ki se je nalašč zato pripeljal v Monakovo.

V svojem govoru je Hitler ostro napadel Anglijo. Sarkastično je zavrnil vojne cilje Anglije, med drugim, da se Velika Britanija bori za pravico, naglašujoč, da se že 30 let bori za pravico in je dobila za nagrado od boga 40 milijonov kv. kilometrov zemlje in 480 milijonov ljudi, katerim vlada. Kancelar je tudi navajal, da so bili vojni cilji Anglije samoopredelitve naroda, borba za civilizacijo in človečanstvo in tako dalje, kar pa je vse angleška laž in Angliji to izjavljajo le, če gre njim v prid. Zdi pravijo Churchill in Chamberlain da se ne bore proti nemškemu narodu, temveč proti nemškemu režimu in njegovemu militarizmu. Pripravljani so skleniti mir, se mi položijo orožje, in potem nas bodo milostno sprejeli v obdobje narodov. Radi bi se sporazumeli z nami, a trde, da ni mogoče zaupati besedam nemške vlade. Tudi meni je to na jeziku in rad bi se sporazumel z Anglijo, sa-

francoski listi, da Nemci vračajo krivdo na druge, preden je bila uvedena preiskava in preden so mogli izslediti krivce. Na ta način hočejo spet nemški narod prepričati, da tujina streže kancelarju po življenju, a da kancelarja čuva Previdnost. Ta mistični nauk naj bi preveril ves nemški narod. Pravijo tudi, da je Hitler v svojem govoru večkrat omenil, da ga je doslej vedno čuvala Previdnost.

mo če bi lahko zaupali besedam njihovega vodstva, toda noli se ni kak narod nesramnejše lagal in goljufal kot angleški državniiki v teku preteklih dveh desetletij nemškemu narodu.

Podrobno je kancelar navajal, kako so Nemčiji naložili vojne kontribucije, ji pobrali kolonije, uničili trgovino, ukradli vojno morarico, odcepili milijone Nemcev in oropali nemški narod. V odpor temu se je rodil narodno-socialistični pokret, ki je osvobodil Nemčijo, jo dvignil in napravil močno. To je vojnim hujšakom trn v peti in zato so zopet stopili v borbo proti nam.

Hitler je zaključil z besedami, da je Nemčija zgradila obrambno silo, ki ji ni para na svetu, in za to oboroženo silo stoji strmen ves nemški narod, za njm pa vlada fanatične volje in moči kakor nikoli v preteklih stoletjih in zaradi tega Nemčija ne bo nikoli kapitulirala.

Odmev v Ameriki

Washington, 9. nov. i. (Havas). Tu smatrajo, da je bil včerajšnji Hitlerjev govor odgovor na holandsko-belgijsko ponudbo za vzpostavitev miru. V Washingtonu pravijo, da je Hitler v svojem govoru premalo preciziral vojne cilje Nemčije.

Nevtralnost Balkana

je glavni cilj balkanskih držav v sodelovanju z italijansko politiko — Zanimiva glasova iz Pariza in Budimpešte

Pariz, 9. nov. mp. »Temps« se v daljšem članku bavi s trenutnim političnim položajem držav osi Rim Berlin in ugotavlja, da je mišljenje osi v pogledu sodelovanja s Sovjetsko Rusijo različno. Italija je najhujši sovražnik boljševizma ne samo dejno, ampak tudi politično, kar dokazuje njeno delovanje na Balkanu. Italija ne bo nikdar dovolila, da bi se pomaknil vpliv boljševizma na južnovzhodno Evropo ali kamorkoli, kjer bi bili lahko ogroženi italijanski interesi. Italija in tudi Španija se nista odpovedali protikomunističnega pakta in ga tudi ne nameravata. Članek pravi na koncu, da so izmed vseh napak najusodnejše politične, ki jih je treba plačati mnogo težje, kakor druge napake.

Budimpešta, 9. nov. mp. »Pester Lloyd« je priobčil uvodnik, ki je zbudil splošno pozornost. Članek se bavi s političnim položajem na Balkanu in pravi med drugim: Južnovzhodna Evropa je bila nekot tori-

šče nemirov. Danes se je položaj popolno ma spremenil in je postal Balkan središče miroljubnih držav. Zato je potrebno, da vsakdo spremeni svoje mišljenje o Balkanu. Vpliv velesil na Balkanu je še zmerom precejšen, kljub temu pa skušajo balkanske države navzlic prijateljskim odnosom z velikimi državami v prvi vrsti zavarovati svoje interese.

Glede antarskega trojnega pakta pravi »Pester Lloyd«, da ne predstavlja nobene zapreke za sodelovanje balkanskih držav. V ostalem je zboljšanju prilik na Balkanu mnogo pripomogla modra politika Italije s svojo posredovalno vlogo. Uvodnik zaključuje, da bi bili vsi spori in nesoglasja med državami naglo odstranjeni in bi sožitje med državami postalo popolno, ako bi se meddržavna vprašanja reševala na tak način, kakor se rešujejo med Jugoslavijo in Madžarsko.

Nova japonska politika

Japonska bo vpoštevala ameriške interese na Kitajskem in nima nobenih aspiracij na Nizozemsko Indijo

Tokio, 9. nov. br. Danes je dal zastopnik zunanega ministrstva novinarjem spet nekaj izjav o nadaljnji politiki japonske vlade v zvezi s kitajskim problemom. Takoj od početka je naglasil, da si japonska vlada, kakor tudi vrhovno poveljstvo na Kitajskem na vse načine priznava, da bi se preprečili vsakršni incidenti z Američani in da bi se ameriški interesi na Kitajskem kolikor mogoče vpoštevali.

V zadnjem času so se razširile govorice, da namerava Japonska prodreti tudi proti jugu in ogroziti celo Nizozemsko Indijo. Glede na to naj bi se bila nizozemska vlada obrnila na Zedinjene države s prošnjo za zaščito. Zastopnik japonske vlade je izjavil, da so vse te vesti plod domišljije. Japonska nima namena prodreti proti jugu, nego bo na južnem Pacifiku le zaščitila svoje trgovinske interese.

Glede pogovora z Anglijo je izjavil zastopnik zunanega ministrstva, da niso sprejeti nikakršni definitivni sklepi. Končno je opozoril na znano Pittmanovo izjavo, da bo vlada Zedinjenih držav eventualno pooblaščen, da po poteku še odpovedane trgovinske pogodbe z Japonsko ob koncu prihodnjega januarja ukine ameriški izvoz na Japonsko, če bi smatrala, da Japonska ogroža ameriške inte-

rese na Daljnem vzhodu. Zastopnik japonske vlade je naglasil, da je Pittman že večkrat grozil na tak način, toda v Ameriki se je že mnogo političnih elementov oglašilo proti njegovim grožnjam, češ da bi se Amerika z njihovo izpodbijljivo mogoča zapletla v oborožen konflikt na Daljnem vzhodu, čemur pa se je treba za vsako ceno izogniti.

Registracija ameriških ladij v Panami

Washington, 9. nov. s. Družba Standard Oil Company je 6 svojih največjih ladij že pustila registrirati v Panami. V kratkem pa bo storila isto še z nadaljnjimi devetimi. Družba je predlog za registracijo stavila mornariški komisiji še pred sprejetjem novega nevtralnostnega zakona in je komisija prenos odobrila.

Borzna poročila.

Curih, 9. nov. Pariz 9.90, London 17.45 New York 448, Bruselj 73.50, Milan 22.50 Amsterdam 236.75, Berlin 178, Stockholm 106.25, Oslo 101.50, Kopenhagen 86.12.

Inserirajte v »Sl. Narodu«!

Iz notranje politike

AKCIJA »SLOVENSKE MISLI«
Beograjska mesečna revija »Slovenska misao« piše:

Predsednik pokreta »Slovenska misao« Vladislav Savlj je te dni obiskal nekatere kraje v banovini Hrvatski in v dravski banovini zaradi ustvaritve zvez s tamkajšnjimi slovenskimi krogi in zaradi organizacije krajevnih odborov. Obiskal je Zagreb, Karlovce, Ljubljano, Celje, Maribor in Laško ter je povsod našel razumevanje za naše ideje in pripravljenost za akcije slovenske misli v vsakem pogledu. V vseh teh krajih je imel predavanje o »Slovenski misli« ter imel konference z najodličnejšimi osebnostmi in predstavniki krajevnih kulturnih društev.

ZOPER BREZVESTNO SPEKULACIJO

V ministruvstvu socialne politike je bila prva seja odbora za zatiranje dražnje in brezvestne spekulacije. Predsedoval ji je načelnik oddelka za socialno skrbstvo Dusan Jeremić, nekaj časa ji je prisostvoval tudi minister za socialno politiko. Po splošni razpravi je odbor sklenil ustanoviti p.d. odbore za proučevanje in nadzorovanje nad cenami in karteli, za proučevanje stanovanjskega problema in poofodbor za ostale vprašane glede zatiranja dražnje in brezvestne spekulacije. Pododbori so takoj začeli z delom.

PROVI UKINITVI JAVNEGA NOTARIATA

Glede na nameravano ukinitve javnega notariata v banovini Hrvatski je objavila zagrebška advokatska zbornica svoje stališče, v katerem pravi med drugim, da se ne strinja z nameravano ukinitvijo in meni, da mora oblast ukiniti vse, da se poneha z javno sramoitvijo institucije javnega notariata, ki je bilo v tem, da se je dajalo kot nagrada za priča rešima. Ukinitve notariata ne sme biti odvisna od političnega prepričanja.

KREDIT ZA VRHOVNO SODIŠČE V LJUBLJANI

Finančni minister dr. Sutej je predložil ladi v odobritev kredit v znesku 97.000 din za preselitev odeska B stola sedmorice iz Zagreba v Ljubljano. Vlada je odobrila predloženi kredit.

SRBI V BANOVINI HRVATSKI

V Srpskih Moravicah je na konferenci Samostojne demokratske stranke govoril tudi R. Duraković o zgodovini SDS in o njenem delu za sporazum. Pobjal je lažne vesti, češ da je srbstvo v banovini Hrvatski v nevarnosti. Konferenco je zaključil s pozivom, naj se vsi Srbi uvrstijo v vrste SDS, ki ima edino moralno pravico da zastopa interese srbstva na Hrvatskem. S konferenco, katere se je udeležilo nad 200 demokratov, so bile polane pozdravne brozavke dr. Budavleviću, dr. Mačku in Adamu Pribičeviću.

SRBSTVO V BOSNI

Ob priliki proslave prihoda srbske vojske v Sarajevo je imel ban drinske banovine Jeftić na slavi 22. topniškega polka govor, v katerem je rekel:

»6. november 1918 je prišla srbska vojska v Sarajevo, središče naše Bosne, moči srbstva in sanj naših prednikov, z zastavami, ki so jamčile svobodo bratom v Bosni in Lubezen do njih. Naša vojska je tega dne skupno z dobrovolci prišla v Sarajevo potem, ko je uničila mejo, ki je skoz veke delila Srbijo in Bosno. V skupni lubezni, v skupni slogi in težnji Srbov in Bosancev za skupno duhovno in materialno življenje je srbska vojska utrdila skupno z dobrovolci pred 2 leti današnje »geografsko, etnično in duhovno celino med Srbijo in Bosno za večne čase.

VELIKA REAKCIJA ZARADI »ČETIRTE BANOVINE«

Izjava, ki jo je te dni podal minister za šume in rudnike dr. Kulenović o potrebi osnivanja četrte banovine, Bosne in Hercegovine, je izzvala obilne komentare v vseh političnih krogih, zlasti zato, ker je dr. Kulenović podpredsednik JRZ. Ze včeraj je bilo novinarjem izjavljeno, da ta izjava ne predstavlja stališča vodstva JRZ, temveč samo osebno mnenje dr. Kulenovića, kar smo že zabeležili. V Sarajevu je imel mestni odbor JNS sejo, s katere je bila poslana predsedniku stranke Petru Živkoviću naslednja brozavka:

Mestni odbor JNS protestira s svoje seje proti izjavi ministra dr. Džafarja Kulenovića in zahteva, naj glavni odbor JNS za počne najostrejšo borbo proti vsakemu voizkusu osnovanja avtonomije Bosne in Hercegovine in proti razdelitvi srbskih pokrajin, četira banovina, ki bi jo tvorili Bosna in Hercegovina bi pomenila uničenje vseh pridobitev krvavih borh in teletih istev bosensko-hercegovinskih Srbov ter bi postala ognjišče razdora med brati raznih ver in izvir težkih pretresov v vseh državah. Drina ne sme nikdar postati meja med Bosno in Srbijo. — Za mestni odbor JNS dr. Ljuba Milić.

Zaradi izjave dr. Kulenovića so imela včeraj seje vsa srbska društva v Sarajevu, da bi popolnile na skupnem sestanku »stavila res-ino« proti pot-kusu odcepitve Bosne in Hercegovine od Srbije. Ta resolucija bo poslana kraljevskim namestnikom, ministru za vojsko in mornarico, inspektorju za državno obrambo, kakor tudi tupanom 46 najvišjih mest v S-biji.

Po vesteh iz Zagreba in pisanju glavnega glasila HSS »Hrvatskega Dnevnika« se mora sklepati da je tudi drugi del vladne odločne proti zahtevi dr. Kulenovića.

Angleži ne žele Nemcem nič slabega

Vodje angleške parlamentarne opozicije o sedanjih vojni in o bodočem miru

LONDON, 9. nov. mp. V spodnjem domu je včeraj vodja opozicije major Atlee med drugim dejal, da vojna ne bo prej končana, dokler ne bo v Nemčiji vlada, ki bo uživala zaupanje. Vlada mora pokazati svojo dobro voljo z dejanji in ne z besedami. Glede miru je Atlee rekel, da mora odpasti vsaka misel na maščevanje, popravit pa se mora krivica, prizadeta malim državam. Vladi mora svoboda veropovedi, svoboda narodnosti. Da bi bilo vsem narodom mogoče izkoriščati surovi-

ne, naj se ustanovi sistem mandatov pod upravo mednarodne korporacije, ki bo imeela potrebno avtoriteto.

V svojem nadaljnjem govoru je major Atlee apeliral na Nemčijo, naj premisli usodo mater in otrok in naj ne nadaljuje vojne. Angleži ne žele Nemčiji in Nemcem nič slabega in ni njih namen da bi Nemce ugonobili. Dokler pa bo nemški narod podpiral sedanjí režim, ni misliti na zboljšanje.

Borbe v zraku

Tako nad fronto kakor nad Severnim morjem so bile včeraj zopet bitke med angleškimi in nemškimi letali

London, 9. nov. s. Včeraj so se angleška letala ponovno zapletla v borbo z nemškimi letali tako nad Severnim morjem, kakor tudi nad fronto. Najpreje so se nad Severnim morjem spopadla tri nemška vodna letala in dve letali angleške obalne zaščite. Ze po eni minuti se je Angležem posrečilo sestreliti nemško letalo. Borba se je vršila v višini samo 30 m nad morsko gladino, ker so bili oblaki zelo nizki. Druga bitka se je razvila med dvema nemškimi vodnimi letali in enim angleškim letalom. Slednje se je petkrat z višje spu-stilo nad nemški letali in je menda eno od teh poškodovalo ali uničilo.

Nad zapadno fronto sta se dve nemški letali tipa »Dornier« zapletli v borbo z dvema angleškima lovca. Eno nemško letalo je bilo sestreljeno ter je padlo na neko francosko vas. Letalo je sestrelil 21-

letni novozelandski pilot. Eno izmed obeh angleških letal je moralo zasilno pristati. Pilot je izjavil, da je najbrže sestrelil tudi drugo nemško letalo.

Luxemburg, 9. nov. i. V mestu Esch je včeraj ob 11.30 pristalo angleško vojno letalo. Luksemburške oblasti so posadko takoj razorožile in internirale, letalo pa zaplenile. Angleški letalci so izjavili, da so pomotoma pristali na luksemburških tleh, prepričani, da so na francoskem ozemlju.

Angleška letala nad Nemčijo

London, 9. nov. s. Angleška letala so včeraj izvedla zopet uspešne izvidniške polete nad severnozadno Nemčijo. Eno letalo se ni vrnilo v svoje oporišče.

Ruska politika na Poljskem

London, 9. nov. AA. (Reuter). Državnega podtajnika v zunanjem uradu Buttlerja so v spodnji zbornici vprašali, ali se lahko objavijo podatki o ruski politiki na Poljskem vzhodno od tako imenovane Curzonove črte. Buttler je odgovoril, da razpolaga britanska vlada z malo podatki, katerih objava bi bila koristna, objavil je pa, da bo imel to zahtevo pred očmi.

Danes bo govoril Chamberlain

London, 9. nov. s. Pričakujejo, da bo ministriški predsednik Chamberlain v svojem današnjem govoru na koslu, ki ga prireja londonski župan, omenil holandsko-belgijsko mirovno posredovanje, vzo-ke, zaradi katerih je morala iti Anglija v vojno ter da bo na kratko repliciral tudi na snočnji govor kancelarja Hitlerja.

„Marburger Schutzwehr“ je ogražal jugoslovenski Maribor

Namen Schutzwehroveev: pogin mariborskih Slovencev — Varnostna straža, ki sama krade in roba

Maribor, 8. novembra.

Od višje sile med zadnjimi zastopniki zrušene Avstrije in prvimi predstavniki novorojene Jugoslavije sklenjeni sporazum glede ustanovitve varnostne straže je imel poleg toliko zlega vendarle tudi svoje dobre. Predvsem je zaustavil vsaj glavni val podivjanega plenjenja in splošne zmede. Narodnemu svetu pa je še dosti pravočasno odprl oči spoznanja (kakor ga je Maister ves ta čas slutil), namreč neiskrenosti na strani tistih, ki so se tedaj prisegali na Avstrijo in Viljemovo Nemčijo. Zelena garda je šele mariborske Slovence izučila popolne samostojnosti tudi v najbolj kritičnih trenutkih. Bredka preizkušnja, toda šola je bila to, kako se drugorodcu ne sme zaupati niti na podlagi njegove javne prisege (Schutzwehroveci so namreč 4. novembra v Dravski vojašnici slovenskega zaobjubili pokorščino in zvestobo generalu Maistru). Takrat je 600 mož broječa četa je tako vidno narasčala, da je štiri dni pozneje (8. novembra) imela že tri bataljone po 400 mož pod poveljstvom podpolkovnika Kodolitscha. Med njimi je bilo žal tudi nekaj zapeljanih Slovencev, kar pa je prišlo tudi v dobro Maistru, ker so mu sporočali važne dogodke v tej straži.

Ta nenaravni in kakor rečeno le po višji

sili narekovani zakon med osemi in našimi ni trajal niti en cel teden. Zato so skrbeli sami oni, v drugem taboru (v Dravski vojašnici, medtem ko so naši taborili v Meljaki vojašnici) še vedno trajajoče plenjenje vračajočih se vojaških transportov, ki je zahteval tudi številne smrtno žrtve in ki je ogražalo tudi ves glavni kolodvor, je pač prezapeljivo vplivalo zlasti na iz njih slojev zbrano moštvo, ki si je s svojo številčno premočjo prilastilo neposredni vpliv nad častniki. In tako je prišlo do ironije: varnostna straža, s dragim denarjem ustanovljena za to, da varuje imetje mešanov in naših oblasti, je začela sama najprej previdno krasti, kmalu nato pa kar predrzo tudi pleniti in ropati kar na debelo, pri tem pa ogražati življenje ne le našega vojaštva, temveč tudi lastnih sosesčanov. Največ krivde za to podivjanje pa je odpadlo na hujškarje v nemškem tisku. Še danes, kdor bežno pregleduje te liste iz tiste dobe, se ne more dovolj načuditi, da so imeli mariborski Slovenci tedaj toliko disciplinirane potrpežljivosti in so pod trojno cenzuro naših oblasti sploh pustili, da so ti listi izhajali. Ampak navsezadnje je bila tudi to dobra šola za nas.

Tako ni čudno, da je naposled prišlo do nasilne razpoke tega sporazuma. V noči

18. novembra je prišlo do javnega izbruha napetosti med našim vojaštvom in to uniformirano drhaljo. Prišlo se je pred tedaj znano gostilno v Gosposki ulici »Erdäpfelkasino«. Od tod se je bil prenesel pred gledališče, na Slomškov trg in Glavni trg čez državni most na magdalensko predmestje. Na državnem mostu je od naše strani padel navdušen Maistrov borec od konjenice, Franc Vauhnik. Po načrtu posebnega oddelka te drhalje pa naj bi bilo že tiste dni padlo od generala Maistra navzdol vse kar je bilo znano kot odločno slovensko. Tako naj bi bili še pred odločitvijo na mirovni konferenci izgnili zadnji ostanki slovenskega življa v Mariboru. Ne več samo Maribor in Drava, marveč tudi že Pohorje in Ptujsko polje tja do Boča so spadali v ta načrt.

Zato pa: če kdaj v svoji zgodovini tiste kritične dni so se tako maloštevilni Slovenci v Mariboru izkazali res kot veliki in vredni svojega osvobodjenja!

In tako smo dospeli — seveda le v bežnih obrisih — do glavnega namena te naše poti:

zgodovinsko znamenito razoroženje »Marburger Schutzwehra« alias »Zelene garde«.

pri sresnem cestnem obdoru v Mariboru inž. Adolfu Šoberlu 632 kv. m veliko parcelo v koroškem predmestju za 47.000 din.

Ivan Petek je kupil od mestne občine mariborske 1010 kv. m veliko parcelo v magdalenskem predmestju za 22.220 din.

Poroke. V zadnjem času so se v Mariboru poročili: Janez Godec, skladiščnik in Angela Vihar, posestnica hiše iz Frana; Konrad Golob, čevljar in Marija Trotar, predica, Meljska cesta 60; Kristijan Rožen, posestnik in Justina Ribič, kmečka hiša iz Vuzenice; Josip Perc, hišnik in Marja Pušnik, hišnica, Cankarjeva ulica 25; Leander Petek, delavec, in Marija Lorenčič, sobarica, Betnavska 27; Janez Murko, strugar, in Lucija Sinič, predica, obrežje; Maki Gernek, slikarski pomočnik in Katarina Lupinek, tkalka, Pobrežje; Josip Drozg, mizar državnih železnic, Pobrežje, in Amalija Sprajcar, modistinja Tržaška cesta 88; Karl Šket, tkalec, in Elizabeta Perko, predica, Metelkova 7; Josip Vidč, šofer, Marjina 10, in Sunter Irma, hišni pekarskega pomočnika, Betnavska 70; Fran Fratrič, zidar, Ribnica na Pohorju, in Alojzija Dokl, tkalka, Težno; Stefan Čotl, ključavničar drž. žel. Studenci, in Marija Valentin, naviljarka, Jerovškova 49.

Se tri nove stanovanjske hiše bodo letos pod streho. Industrijske soproga Franciška Berg gradi v Viharjevi ulici 10 dvonadstropno stanovanjsko hišo in bodo zgradili gradbeni stroški 720.000 din. V Ljubljanski ulici 24 zida privatni uradnik Maks Kašman enonadstropno stanovanjsko hišo in znašajo gradbeni stroški 220.000 din. V Dalmatinovi ulici 18 pa gradi strojevodja državnih železnic Matevž Jerina visokopritilčno stanovanjsko hišo, ki bo stala 120.000 din. Vse omenjene zgradbe bodo še ta mesec pod streho.

Pohotnež. Pr. Sv. Barbari v Slovenskih gorah se je neki 43letni posestnik Ivan D. spoznal nad svojo 16 in 18letno hčerko, od katerih je ena celo zanosila. Pohotneža so orožniki aretirali in ga prepeljali v mariborske sodne zapore.

Razne vesti. V Mihaelovih je nastala v neki tamonjhi gostilni rabuka, ki se je naposled končala s splošnim pretepom. Pri tem so dobili poškodbe po glavi neki Anton Janežič, Josip Lah ter njegova žena Neža. Orožniki so glavne krivce ovadili sodišču.

Pri nakladi žužine se je po nesreči 39letni dlnar Martin Majer, ki mu je nekaj bik stopil na desnico in mu jo zlomil. Majer se zdravi v mariborski bolnici.

Na Pobrežju je povzročil neki motoklist delavca Luko Kirbiša, ki je obležal s poškodbami na rokah in glavi.

V Ulici Koca je se je splašala krava, ki je vinitarja Maksa Ferša potisnila proti nekemu mmo vozečemu tovornemu avtomobilu. Ferš je obležal z notranjimi poškodbami.

Na Koroški cesti je neki tovorni avto podri Genovefo Krajčevco iz Levstikove ulice 26 na Težnem, ki se je vozila na kolesu. Pri padcu si je Krajčeva poškodovala roke.

Trgovcu Matiji Lupšl, stanujočemu v Slovenski ulici 36, je izgnil iz stanovanja samokres, 700 din. izgnil iz stanovanja samokres, 700 din. izgnil iz stanovanja samokres, 700 din.

Izgnil iz stanovanja samokres, 700 din. izgnil iz stanovanja samokres, 700 din. izgnil iz stanovanja samokres, 700 din.

Izgnil iz stanovanja samokres, 700 din. izgnil iz stanovanja samokres, 700 din. izgnil iz stanovanja samokres, 700 din.

Izgnil iz stanovanja samokres, 700 din. izgnil iz stanovanja samokres, 700 din. izgnil iz stanovanja samokres, 700 din.

Izgnil iz stanovanja samokres, 700 din. izgnil iz stanovanja samokres, 700 din. izgnil iz stanovanja samokres, 700 din.

Izgnil iz stanovanja samokres, 700 din. izgnil iz stanovanja samokres, 700 din. izgnil iz stanovanja samokres, 700 din.

Izgnil iz stanovanja samokres, 700 din. izgnil iz stanovanja samokres, 700 din. izgnil iz stanovanja samokres, 700 din.

Izgnil iz stanovanja samokres, 700 din. izgnil iz stanovanja samokres, 700 din. izgnil iz stanovanja samokres, 700 din.

Izgnil iz stanovanja samokres, 700 din. izgnil iz stanovanja samokres, 700 din. izgnil iz stanovanja samokres, 700 din.

Izgnil iz stanovanja samokres, 700 din. izgnil iz stanovanja samokres, 700 din. izgnil iz stanovanja samokres, 700 din.

Izgnil iz stanovanja samokres, 700 din. izgnil iz stanovanja samokres, 700 din. izgnil iz stanovanja samokres, 700 din.

predsednika matičnega društva g. Lubše in načelnika tatarskega oddelka g. Frančka Šeraga.

Narodnemu števju. Jutri v petek predava v tujkajni Ljudski univerzi znana kmetska pisateljica Mara Matotec o polodružju kmetske žene. Razpravljala bo tudi o aktualnih vprašanjih kmetske vasi in sploh o vseh vprašanjih, ki zanimajo hrvaško kmetsko ženo. Na željo raznih prosvetnih organizacij iz vseh delov države je ponovno nastopila kot predavateljica in je bila povsod deležna prisrčnega sprejema. Dolžnost mariborskega narodnega števja je, da se v čim večjem številu udeležijo jutrišnjega zanimivega in poučnega večera v Ljudski univerzi ter s tem počasti odlično predstavnico hrvaškega narodnega števja. V okviru jutrišnjega večera nastopijo tudi pevci, ki bodo peli izbrane narodne pesmi.

Ob otvoritvi sokolskega planinskega doma na Pohorju bodo na razpolago udeležencem slovensosti posebni avtobusi ki odpeljejo udeležence ob csmih zpred Trga svobode. Prijave sprejema Putnik.

Zavržena črna. Mali kazenski senat je včeraj dopoldne razpravljal o prošnji čevljarkega mojstra 36letnega Josipa Rozmana iz Studencev za obnovo procesa, ker je bil pred malim kazenskim senatom mariborskega okrožnega sodišča 11. marca 1938 obsojen na 5 let in mesec dni robove ter na izgubo častnih državljan-skih pravic za dobo 3 let. Rozman je bil obsojen, ker je dne 25. junija 1937 z nožem sunil Rajka Gobca v levo. Toda na rani je nastalo zastrupljenje in je Rajko Gobec dne 14. avgusta 1937 umrl. Proti sodbi mariborskega malega kazenskega senata se je Rozman potem svojega odvetnika pritožil na apelacijsko sodišče v Ljubljani ki je priznalo preveliko odmerjeni kazni ugodilo in kazeno znižalo na 3 leta in mesec dni zapore. Sedaj pa je Josip Rozman zaprosil za obnovo procesa, toda njegovo prošnjo je mali kazenski senat mariborskega okrožnega sodišča odklonil, ker ni Rozman doprinesel novih dokazov, ki bi govorili za njegovo nedolžnost. Rozmanovi navedb, da on ni posledno zakrivil smrti pokojnega Rajka Gobca, sodišče ni upoštevalo.

Varičinska Slavija v Mariboru. V nedeljo 12. novembra gostuje po daljšem presledku v Mariboru ligaske enajstotice varčinske Slavije, ki bo na stadionu ob Tržaški cesti s pričetkom ob 14.30 odigrala priateljsko nogometno tekmo proti SK Zeleničarju.

Domače gore. Zgorelo je gospodar-sko poslopje posestnika Jerneja Kolarica iz Škorbe. Zgorelo je tudi vse orodje in poljski prideli škoda je okoli 35.000 din. Vzrok požara še ni dognan.

Studentske novice. Sedaj imajo tudi naši Studenci svoj odbor za pobiranje draginje in spekulacije. Predsednik obora je župan Alojzij Kaloh, v odboru so Franc Pušnik, Martin Rantaša, Franc Kolaric, Josip Šabeder, Franc Kolman, Alojzij Komisar, Josip Spaner, Ivan Lužnik in Franc Gobec.

Opeka. »Delavska Politika« poroča v številki 128: »Opekarne v mariborski okolici so odpovedale službo večjemu številu delavcev z utemeljitvijo, da ni naročil. Zanimivo je, da je letos v gradbeni sezoni primanjkovalo opeke in so na nekaterih stavbah morali baje radi tega prekiniti z delom. Sedaj pa pravijo, da se je to zgodilo zato, ker so nekatere opekarne dobavljale opeko Nemčiji. Ker pa je to po-nehalo, ni več naročil in je zato nastal zastoj v opekah. V kolikor so te vesti resnične, nam ni znano. Gotovo pa je, da bi lahko nekateri bogatejši lastniki opekarn v mariborski okolici delali opeko tudi na zalogo, dokler ne pritisne hujši mraz, in na ta način pomagali delavstvu do zaposlitve, na drugi strani pa bi pridnoje leto stavbenikom ne bilo treba čakati in prekinjati gradbe raznih stavb, ker bi bilo dovolj opeke na razpolago.

Odprta noč in dan so groba vrata. V splošni bolnici je umrla zasebnica Frančiška Miklavčič, stara 68 let. Preminila je preužarica Jozefa Gale, stara 85 let. Žalostno naše globoko sočutje.

V brzojavni drog. V Zgornji Kungoti je zavozil posestnik in gostinčar Franc Resnik, ki je znan kot prevečen vozač, v brzojavni drog. Tovorni avto se je prevrnil, tako da so kolesa strikla kviku. K sreči se ni Resniku pripetilo nič hudega, pač pa njegovemu sovozaču Matjažu, ki je v domači negl. Precejšnja škoda pa je na tovornem avtomobilu.

Dva ustreljena. Na madžarski meji se tihotapstvo še zmerom nadaljuje. Dva tihotapa sta hotela skrivati preko meje, pa ju je obmejna straža pozvala, naj obstaneta. Ker se pa pozivu nista odzvala, sta bila ustreljena. Tudi ta primer je tihotapcem raznih vrst resno svarilo.

60letnica slavi te dni v krogu svojcev ravnatelj državne klasične gimnazije v Mariboru g. Martin Maistnak. Pred vojno je služboval slavljence na goriški gimnaziji, po vojni pa v Celju. Nato je bil imenovan za ravnatelja državne klasične gimnazije v Mariboru, ki jo vzorno vodi. Slavljence se je že v Gorici in Celju živahno udeleževal v vseh nacionalnih društvih, v Mariboru pa je še zmerom tovaščel član Sokola ter odbornik mariborske sokolske župe, razen tega vnet sodelavec pri vseh mariborskih narodnih in humanitarnih društvih. Zasluznemu slavljencu k lepemu življenjskemu jubileju naše priščne čestitke.

Maribor. Preleli smo: »Planinski Vestnik« je ob 20letnici podružnice Plan. društva št. 303 pohvalil mariborske planince, ker jim je bilo mogoče na planinstvo, pa tudi borili so se zanj; Marsko bi misliti da je ta verzija na Maribor prva. To da se dr. Lovro Toman je leta 1899, torej pred 80 leti, v svoji pesmarici leta povedal in železnarjeva pesmarica leta 1899, torej pred 50 leti ima vso pesem Maribor na str. 53. Današnji Maribor ima povsem druge naloge! Devet mesecev je Vetrohor, od novembra do julija. Tri mesece je Sušobor, od avgusta do oktobra, in dvanaest mesecev je Vremensbor, od decembra do decembra. Tudi študentski Meran se zdavnaj ni več a jugoslovanski se mani, ker imamo v Dalmaciji mnogo gorkejših in mimerjših krajev. Mariborskim planincem pa želimo mnogo veselih zletov, tur in partij toda ne po Vetro. Sušo ali Vremensboru, temveč po lepi okolici mirne, boreki. — Muhobor, alias Piholovec.

OMAGAJMO GRADITI PIVKOV SOKOLSKI DOM.

Mariborsko gledališče

Četrtek, 9. novembra ob 20. uri: Plesni večer Kurbos-Litvinova. Izven.

Petek, 10. novembra: Zaprti. (Gostovanje v Celju.)

Prva letošnja plesna prireditev v mariborskem gledališču bo v četrtek, 9. tm. ob 8. zvečer. Nastopijo tudi v Ljubljani z velikim uspehom sprejeta dvojica Maks Kurbos in Irena Litvinova, člana in solista ruskega baleta v Monte Carlu. Bloki ta večer ne veljajo.

Celjsko gledališče.

Petek, 10. novembra ob 20. uri: »Navihanka«, Gostovanje mariborskega gledališča.

Posvetovanje turističnih strokovnjakov

Ljubljana, 9. novembra. V ljubljanski izdaji našega lista z dne 7. t. m. smo poročali o naslovno poročali o nekem skritnem sestanku naših turističnih strokovnjakov. Tujskoprometna zveza v Sloveniji smo zamerili, da na ta sestanek niso bili vabljeni zastopniki tiska, češ da sta tujskoprometni zvezi postali gluhi za vse nasvete naše javnosti, čeprav se vedno vzdržujeta predvsem od dajatev in povzori javnih ustanov ter sta torej dolžni javnosti dajati pojasnila o svojem delovanju. — Resnici na ljubo moramo to naše poročilo popraviti, ker je bil naš dopisnik netočno informiran. V Ljubljani se namreč ni vršil nikak skritni sestanek naših turističnih strokovnjakov, temveč je bila v torek, dne 7. novembra z začetkom ob 10. uri dopolne v sejni dvorani Pokojniskega zavoda v Ljubljani XIII. redna seja poslovnega odbora banovinskega turističnega sveta dravske banovine. Ta odbor je pomožni organ banke uprave ter se na seje vabijo le člani odbora in referenti banke uprave; tujskoprometni zvezi pa nimata nikake ingerence ne na sklicanje sej ne na dnevni red.

Z našim člankom nikakor nismo imeli namena omalovaževati vzorno altruistično delovanje naših tujskoprometnih zvez v Sloveniji, saj smo o njunem delovanju v našem listu že ponovno pohvalno poročali in poudarjali, da velja delovanje obeh zvez kot vzor podobnim ustanovam v naši državi. Lojalno moramo tudi priznati, da so bila netočna izvajanja v našem članku glede podpor našima tujskoprometnim zvezama. Iz tiskanih letnih poslovnih poročil obeh zvez je javnosti dobro znano, da krljeta zvezi svoje izdatke predvsem s lastnimi dohodki njunega komercialnega poslovanja. Banovinske subvencije in prispevki gospodarskih krogov krijejo komaj 10 odstotkov zveznih izdatkov za vzdrževanje številnih mestnih in obmejnih turistično propagandnih in informacijskih uradov kakor tudi za vsestransko turistično propagando (prospekti, plakati, fotografije, razstave itd.) in za obsežno tujskoprometno službo v splošnem. Prav dobro vemo, da v drugih državah delovanje tujskoprometnih zvez v celoti financirajo javna uprava in zainteresirani gospodarski krogi. Priznati hočemo tudi, da do današnje dni nismo mogli registrirati nobene dane naših zavišlih, turističnih krajev, gostinskih podjetij in drugih turističnih interesentov glede propagande in tujskoprometne službe obeh zvez, ki jo zvezi vršita pod gotovo zelo težkimi okolnostmi.

Križevci pri Ljutomeru, 8. novembra. Letoščna dobra sadna letina je dala mnogo cenaznega sadja, šmarnice pa tudi dobrega mošta z visokim odstotkom sladkorja. Pravijo, da most in šmarnice že vrežeta ter napravita že dobro voljo. Tako se je poplavilo tudi ob letošnjem pridelku v nedeljo popoldne in zvečer pri gostini Verzel v Logaroveh. V gostini so se zbrali mladi in stari ter so bili prav dobre volje. Med petjem v židani volji je prišlo tudi do manjših prepirov, manjših prask ter tudi do resnega obračunavanja z nož. V splošnem meteuž in kritku so se zabilskali noži. Več ran je dobil posestniški sin 22letni Fran Jurež iz Logaroveh, ki je čez pol ure izdihnil; v oko je bil ranjen njegov oče Ivan, dalje je dobil tudi manjše poškodbe priletni posestnik Mavrič. Takoj po tem krvavem pretepu so nudili ranjenima pomoč pri najbližjem zdravniku.

Do tako resnega obračunavanja je prišlo med vaštani iz Logaroveh samimi, ki si pač take zabave večkrat privošči, a ta je bila le premera, ker je padlo mlado življenje. Nizke cene jabolk in moštu bodo gotovo v vsakem pogledu slabo vplvale na tiste, ki ne poznajo zmernosti v pljaci.

Čestitje med ljudstvo

Poličane, 7. novembra. Sloviti septet bratov Živkov iz Maribora, ki je absolviral med drugim lani več koncertov po obmejnih krajih Slovenije, je napravil v nedeljo izlet v Spodnje Laže pri Poljanah, kjer je v znani tamkajšnji narodni gostilni pri Mlakarju priredil neoficielen koncert naših najlepših umetnih in narodnih pesmi. Vsi, ki smo poslušali njihovo lepo petje, smo bili vžhlčeni in navdušeni. Zbralo se je tam mnogo njihovih prijateljev iz Poljan, Loč, St. Jerneja itd., ki so pevcem, prihitelivim ta dan na deželo med ljudstvo, za umetniški užitek vrnili pohvale.

Ob tej priliki so bila trem zastopnikom septeta izročena odlikovanja, in to gg. Feliku Živku in Franju Logarju (ki sodehuje kot sedmi in septeti) zlati kolajni z diplomom za nepretrgano 20letno delovanje na pevskem polju, ter g. Alojzu Živku srebrna kolajna z diplomom za 10letno delovanje. Odlikoval jih je južnoslovanski pevački savez v Beogradu. Odlikovanec priščno čestitamo! Želja vseh prisotnih je bila, da bi se septet spet čimprej oglašil. Kakor smo zvedeli, priredi septet v najkrajšem času v Poljanah dobrodelni koncert, katerega čisti dohodek bo v prid šolski kuhinji za preskrbo tople hrane siromašni šolski deci čez zimo.

Amerika bo imela 70.000 pilotov

Iz Washingtona poročajo, da je predsednik komisija za civilno letalstvo izjavil, da ima Amerika zdaj 25.640 popolnoma izvebah letalskih pilotov. Kljub temu Amerika še vedno po načrtu šola pilote, odpira posebne letalske šole, tako da bo imela ob koncu l. 1941 na razpolago 70.000 izvebah letalskih pilotov.

Življenjski standard v Mariboru

Gmotni napredek Maribora v zadnjih letih

Maribor, 8. novembra

V mariborskih krogih se neštetokrat sprotuje in obravnava problem mariborskega življenjskega standarda. Če govorimo o življenjskem standardu, potem si moramo seveda za trenutek odmisli vse tiste komponente, ki potekajo nujno iz posebnih sedanjih prilik, ki pa ne morejo biti merodajne pri ugotavljanju življenjskega standarda, s katerim se lahko ponosa naš Maribor v povojni dobi, predvsem pa v zadnjih letih. Nemalokrat smo opozarjali na duševno kulturni napredek Maribora ter označili v tem pogledu bistvene razlike med razmerami v predvojni in povojni dobi.

Za presojo materialnega standarda našega Maribora bi bilo predvsem važno dognati količine glede konzuma in vrste raznih hranilnih sredstev, v čemer bi lahko došli konkretne dokaze glede življenjskega standarda. Žal pa ni mogoče v tem pogledu zbrati potrebnih podatkov, ki bi osvetlili to gotovo zanimivo stran mariborskega življenja.

Pogoji primerjave pa so ugodnejši, če se ozremo na civilizacijsko stran mariborskega življenjskega standarda. V nedavnih člankih smo objavili statistiko, ki nam prikazuje številčno stanje raznih civilizacijskih sredstev, kakor na primer motornih koles, avtomobilov itd. Ta statistika kaže, da se je celo v presledku od leta 1938 do 1939 število avtomobilov in motornih koles v Mariboru in bližnji okolici občutno povečalo. To stran mariborskega standarda potrjujejo tudi naraščajoče število radijskih aparatov. Danes je registriranih v Mariboru okoli 3100 radijskih aparatov. Če primerjamo to število s številom mariborskega prebivalstva, vidimo, da pride danes že skoraj na vsako rodbino v Mariboru po en radijski aparat.

Se bolj poučne so v tem pogledu prilike v stanovanjskem standardu našega Maribora. V tem pogledu so dragocene statistične navedbe, ki so na razpolago. V predvojni Mariboru je stanovalo na primer 27.994 Mariborčanov v 1269 hišah. Ob tem je razvidno, da je stanovalo v vsaki hiši povprečno 22 stanovalcev. Temeljito pa so se spremenile prilike do leta 1931, ko imamo Mariboru 1834 hiš. Število prebivalstva je naraslo na 33.921. Tako se je število stanovalcev v posamezni hiši zmanjšalo od 22 na 18.

Napredek v tem pogledu pa kažejo tudi nekateri drugi podatki. Leta 1927 je bilo v Mariboru 207 stanovanj, ki so bila s številom stanovalcev prenapolnjena. V teh stanovanjih je bilo 1118 ljudi. Razen tega je bilo v Mariboru še pred 4 leti 581 podstrešnih stanovanj in 239 kletnih stanovanj. Število slednjih je v teku zadnjih let padlo, prav tako pa tudi število prenapolnjenih stanovanj, zlasti odkar so pred približno letom dni vpepelili zloglasno vagonarsko in barakarsko kolonijo ob Dankovi ulici. V splošnem lahko razberemo napredek stanovanjskega standarda iz statističnih podatkov za leto 1935, ko je bilo v Mariboru 8358 stanovanj, tako da so pršli povprečno po 4 stanovalci na eno stanovanje.

Seveda sta vtisnita temu življenjske civilizacijskemu standardu svoj posebni pečat prizadevanje in želja po gradnji majhnih toda okusno in smiselno zidanih stanovanjskih hiš. Teh stanovanjskih hiš je danes v mariborski okolici in bližnji periferiji na tisoče. Številni travniki in nive ki so bili leta 1918 še precej odmaknjeni od samega mestnega pomenja, so danes kakor posuti z ličnimi pretežno enodružinskimi stanovanjskimi hišami, ki jih obdajajo skrbno urejeni vrtovi. Ta sistem samopomoči ter ustvarjanja naprednejšega stanovanjskega standarda se je uveljavil predvsem na področju magdalenskega mestnega okraja tja proti Težni na eni strani in proti Pohorju na drugi strani. Značilno je, da imajo vse te manjše hiše velika okna, svetle, higienično urejene prostore in tudi kopalne. Zlasti slednje nudijo konkreten dokaz zvišanja splošnega stanovanjskega standarda. Skoraj vse starejše mariborske hiše so namreč brez kopalne. Izjemo tvorijo le one stanovanjske hiše, kjer so bile kopalne naknadno urejene, bodisi po prizadevanju hišnih posestnikov, ki so stanovanja s kopalnico lažje oddali v najem ali pa stanovanjskih najemnikov samih, ki so po razumnem dogovoru z lastniki hiš na lastne stroške uredili kopalnice v teh starih stanovanjih.

Standard mariborskega prebivalstva pa ni napredoval le v omenjenih ozirih ampak tudi na drugih področjih življenja, zlasti v zdravstvenem pogledu, kjer je novi Maribor beležil lepe, prepričevalne uspehe. Sedanje prilike pa bodo nedvomno še mnogo brez težav posledice in Maribor bo lahko v svojem standardu še dalje napredoval ter se izpopolnjeval.

V korist bednih sezonskih delavcev Uspešna intervencija Tujskoprometne zveze v Mariboru

Maribor, 8. novembra.

Te dni se bodo vračali prvi večji transporti naših sezonskih delavcev, ki so šli v tujino na sezonsko delo. V manjših skupinah so se že vrnili. Poročali smo o trpkem razočaranju, ki ga doživljajo naši sezonski delavci, ko se vračajo po trdem, napornem delu v tujini v domovino, ker niso v stanu, da menjajo na naših mejah po ustrežajoči ceni zadnje ostanke zaslužka, ki ga vzamejo s seboj v srebrnih markah. Uporaba srebrnih mark je namreč sprito nemških deviznih predpisov tako rekoč nemogoča. To se zrcali predvsem v tečaju srebrnih mark. Na intervencije raznih naših socialnih in tujskoprometnih ustanov je bil do sedaj za oktober provizorji, ki pa je bil 4. novembra t. l. odpovedan.

Toda Tujskoprometna zveza v Mariboru je ponovno intervenirala. Opozorila je, kakšne kvarne posledice more roditi sediti

nje stanje v nacionalnem in tudi gospodarsko socialnem pogledu, zlasti sedaj, ko se pričakuje vsak dan prvi veliki transport, s katerimi se bodo vračali tisoči naših sezonskih delavcev v domovino. Posredovanje je bilo uspešno. Narodna banka je preko generalne direktije »Putnika« telegrafično pooblastila Putnikove poslovalnice naših tujskoprometnih zvez v Mariboru na glavnem kolodvoru, pa tudi na Jesenicah, da kupujejo lahko od vsakega sezonskega delavca na podlagi potnega lista ter objave Borze dela do 10 srebrnih mark po ceni din. 13.50.

Sprito te hvale vredne uspešne intervencije ter blagohotnega posredovanja gre naši Tujskoprometni zvezi v Mariboru iskreno priznanje za njeno vztrajno in uspešno zavzemanje in korist naših bednih sezonskih delavcev.

Mariborske in okoliške novice

Posetne spremembe. Posestnica Karolina Paternoli je prodala trgovcu Josipu Techarnetu hišo v Gosposki ulici 17 ter na Slomškovem trgu 2 za 745.500 din. — Slaščičar Emanuel Ilih je kupil od Franciške Črepitke hišo in parcelo v Gregorčičevi ulici 7 za 170.000 din. — Sopraga klubovčarja Amalija Kvas je kupila od posestnice Terezije Čvilk hišo v Einspielerjevi ulici 20 za 60.000 din. — Hišni posestnik Kurt Wolkenstein, ki stanuje sedaj v Londonu, je prodal hišo št. 49 v Kosarjevi ulici zasebnici Olgii Mravljakovi za 290.000 din. — Zasebnica Olga Smuoc iz Peterance je kupila hišo v Metelkovi ulici 23 za 200.000 din. — Mestna občina je kupila od posestnika Alojzija Fajdige hišo v Cvetičani ulici 30, ter parcelo za 89.400 din. —

Poštni inšpektor Matko Kumer je proval šefa davčne uprave v Ribnici na Dolenjskem Rudolfu Brunsteinerju 468 kv. m veliko parcelo v koroškem predmestju za 27.144 din. — Sopraga občinskega uradnika Marija Tičar je kupila od Vinarice in sadjarke šole osiroma dravske banovine, 750 kv. m veliko parcelo v koroškem predmestju za 60.000 din. — Kama liški paznik v pok. Franc Gušič je